

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL CBC Y GOGLEDD 04/09/2025

Yn bresennol: Y Cynghorydd Nicola Roberts (Cyngor Sir Ynys Môn) (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr:

Craig ab Iago (Cyngor Gwynedd), Richard Jones (Cyngor Sir y Fflint), Chris Cater (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Alan James (Cyngor Sir Ddinbych) ac Edgar Wyn Owen (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri).

Prif Swyddogion:

Adrian Walters (Cyngor Sir y Fflint), James Harland (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Dewi Jones (Cyngor Sir Ynys Môn), Paul Mead (Cyngor Sir Ddinbych), Gareth Jones (Cyngor Gwynedd) a Keira Sweeney (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri)

Swyddogion yn bresennol:

Alwen Williams (Prif Weithredwr Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd), Claire Incledon (Dirprwy Swyddog Monitro), David Hole (Rheolwr Rhaglen Gweithredu Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd), Andy Roberts (Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol), Dewi Morgan (Prif Swyddog Cyllid) a Rhodri Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Eraill yn bresennol:

Adam Graham (Trafnidiaeth Cymru)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:-

- Y Cynghorydd Hugh Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) (Is-gadeirydd)
- Iwan Evans (Swyddog Monitro)
- Sian Pugh (Pennaeth Cynorthwyol Cyllid)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Ni chodwyd unrhyw faterion bryd.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 06 Mai 2025 fel rhai cywir.

5. CYTUNDEB CYFLAWNI'R CYNLLUN DATBLYGU STRATEGOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD

Argymhell i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ei fod yn barod i gymeradwyo'r Cytundeb Cyflawni drafft yn dilyn ymgynghori a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru, yn amodol ar benderfyniad cyllid yr CDS.

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Yr Is-bwyllgor Cynllunio Strategol sydd yn gyfrifol am baratoi'r Cytundeb Cyflawni drafft. Mae gan yr is-bwyllgor swyddogaethau cydlynu a chynllunio ynghylch pob cam tuag at gyflawni'r CDS.

TRAFODAETH

Atgoffwyd bod yr Aelodau wedi cymeradwyo cynnal ymgynghoriad cyhoeddus o Gytundeb Cyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol ar ffurf draft am gyfnod o 6 wythnos, mewn cyfarfod anffurfiol o'r Is-bwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 27ain Mehefin 2025. Diweddarwyd bod yr ymgynghoriad cyhoeddus bellach wedi dod i ben gan gadarnhau bod yr adroddiad hwn yn cyflwyno'r adborth ac ymatebion a dderbyniwyd gan y cyhoedd a rhanddeiliaid.

Adroddwyd bod Cynllun Cyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol wedi cael ei gymeradwyo gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn ei gyfarfod ar 18 Gorffennaf 2025 a bod yr ymatebion a dderbyniwyd fel rhan o'r ymgynghoriad yn cyfrannu at ddiweddariad o'r ddogfen honno.

Tynnwyd sylw bod Swyddogion wedi gwahodd nifer fawr o rhanddeiliaid a phartneriaid i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad cyhoeddus, er mwyn sicrhau proses agored. Diweddarwyd bod 16 ymateb ffurfiol wedi cael ei derbyn i'r ymgynghoriad cyhoeddus gan nifer o sefydliadau megis Awdurdodau Lleol a swyddogion penodol oddi fewn iddynt, Comisiynydd y Gymraeg, grwpiau cymunedol a Heneb. Cydnabuwyd nad oes nifer fawr o ymatebion wedi dod i law ond sicrhawyd bod y sylwadau a dderbyniwyd yn safonol iawn a bod y broses hon yn allweddol o godi ymwybyddiaeth o'r Cynllun Datblygu Strategol yn ei gyfanrwydd.

Nodwyd bod fersiwn diwygiedig o'r ymatebion a dderbyniwyd fel rhan o'r ymgynghoriad cyhoeddus wedi cael ei gylchredeg i'r Aelodau yn dilyn cyhoeddi'r Rhaglen ar gyfer y cyfarfod hwn. Eglurwyd nad oedd yr ymgynghoriad wedi dod i ben pan roedd dogfennaeth y cyfarfod hwn yn cael eu cyhoeddi ac roedd nifer o'r ymatebion wedi cyrraedd Swyddogion ar ddiwrnod olaf yr ymgynghoriad. Ystyriwyd ei fod yn bwysig bod yr aelodau yn derbyn yr holl wybodaeth a ddaeth i law ac felly rhannwyd fersiwn diwygiedig o'r ymatebion i'r Aelodau gyda chaniatâd y Cadeirydd.

Amlygwyd bod yr ymatebion yn gofyn a oes amser digonol wedi cael ei glustnodi ar gyfer ymarferion ymgynghorol. Eglurwyd bod y gofyniadau statudol o sicrhau bod ymgynghoriadau cyhoeddus yn cael eu cynnal am gyfnod o 6 wythnos yn cael ei lynu ato er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth ddeddfwriaethol. Nodwyd hefyd bod gan y Cyd-bwyllgor bwerau i ymestyn cyfnodau ymgynghoriadau cyhoeddus os yw'n dymuno gwneud hynny.

Pwysleisiwyd bod nifer o ymatebion i'r ymgynghoriad yn tynnu sylw at ystyriaethau'r iaith Gymraeg. Diolchwyd iddynt am eu sylwadau gan sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn derbyn ystyriaeth barhaus o fewn gwaith y Cyd-bwyllgor.

Eglurwyd bod nifer o ymatebwyr wedi tynnu sylw at hyd y Cynllun Cyflawni, sef cyfnod o 5 mlynedd, gan ystyried os yw'r amserlen hon yn rhy heriol ac os bydd angen amser ychwanegol i gyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol. Mewn ymateb i'r ystyriaethau hyn, cadarnhaodd y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol bod amserlen y Cynllun yn cyd-fynd â gofynion statudol gan bwysleisio bod swyddogion yn derbyn arweiniad a chynghor er mwyn sicrhau nad yw'r amserlen hon yn llithro.

Adroddwyd bod nifer o'r Awdurdodau Lleol a gyflwynodd sylwadau i'r ymgynghoriad cyhoeddus wedi ystyried sut mae'r Cynllun yn cael ei ariannu a pha effaith byddai hynny yn ei gael ar gyllidebau ac adnoddau'r Awdurdodau Lleol. Cydnabuwyd bod cyllido'r Cynllun yn fater i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig a'i fod yn derbyn ystyriaeth gyson. Ymhelaethwyd bod Swyddogion yn awyddus i sicrhau bod adnoddau yn cael eu defnyddio yn y dull mwyaf effeithiol er mwyn sicrhau proses cydweithredol ar draws y rhanbarth. Manylwyd bydd rhaid creu swyddi a chynnig secondiadau er mwyn sicrhau bod y Cynllun yn cael ei gyflawni gan wneud pob ymdrech i sicrhau bod y broses honno yn effeithiol a pheidio amharu'n negyddol ar adnoddau'r Awdurdodau Lleol.

6. MATERION AC OPSIYNAU SY'N YMWNEUD AG ARIANNU'R GWAITH O GYNHYRCHU'R CYNLLUN DATBLYGU STRATEGOL (CDS)

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD

Cymeradwyo'r materion cyllido a'r opsiynau a nodir yn y nodyn briffio atodol ac argymell i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ystyried pob opsiwn i gyllido'r CDS, gan gynnwys gwneud sylwadau pellach i Lywodraeth Cymru. Gofynnwyd i'r swyddogion addasu geiriad yr Adroddiad i amlygu disgwyliadau cyllidebol rhwng y Llywodraeth a'r CBC ac annog cyfraniad ariannol cyson gan y Llywodraeth er mwyn osgoi'r angen am grantiau dros dro wrth osod y gyllideb hirdymor.

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Sicrhau bod yr Is-bwyllgor Cynllunio Strategol yn gwbl ymwybodol o'r materion cyllido a'r opsiynau sy'n ymwneud â'r CDS i lywio eu hargymhellion i'r Cyd-bwyllgor.

TRAFODAETH

Eglurwyd bod yr adroddiad yn amlygu opsiynau sy'n ymwneud ag ariannu'r gwaith o gynhyrchu'r Cynllun Datblygu Strategol, cyn paratoi cyllidebau dros tymor yr hydref. Diolchwyd i grŵp o brif swyddogion cynllunio gogledd Cymru am eu gwaith o ymchwilio i mewn i wahanol faterion ariannol ynghlwm â'r Cynllun. Nodwyd bod modd rhoi ystyriaeth bellach i'r materion ariannol sydd wedi cael ei baratoi gan Swyddogion hyd yma, gan fod yr Aelodau wedi cymeradwyo cyflwyno fersiwn drafft o'r Cynllun Datblygu Strategol i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn gynharach yn ystod y cyfarfod hwn.

Atgoffwyd bod dyletswydd gyfreithiol yn cael ei roi ar y Cyd-bwyllgor Corfforedig drwy statud i ddatblygu Cynllun Datblygu Strategol yn ogystal â'i ariannu. Nodwyd bod swyddogion wedi derbyn nifer o sylwadau yn ystyried a ddylai Llywodraeth Cymru ariannu'r Cynllun a'r broses o'i sefydlu ond mewn ymateb, cadarnhawyd nad oes cynllun hirdymor wedi cael ei gyflwyno gan Lywodraeth i'r ariannu gan ei wneud yn ofynnol i'r Cyd-bwyllgor gydymffurfio â'r gofynion statudol.

Er nad oes cyllideb hir-dymor wedi cael ei glustnodi gan Lywodraeth Cymru, adroddwyd eu bod wedi adnabod cyllideb o oddeutu £400,000 sydd yn berthnasol ar gyfer holl Gyd-bwyllgorau Corfforedig Cymru. Nodwyd na fydd yr arian hwn yn cael ei rannu'n hafal rhwng y Cyd-bwyllgorau ond yn hytrach yn cael ei ddyrannu yn unol â pherfformiad y Cyd-bwyllgorau i ddatblygu eu Cynllun Cyflawni er cymeradwyaeth. Eglurwyd bod Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd yn awyddus i sicrhau bod datblygiadau yn cael ei wneud i Gynllun Cyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol yn ystod y flwyddyn ariannol hon er mwyn gallu denu'r arian hwn i gyfrannu at gyllido'r Cynllun. Cysidrwyd byddai modd gwneud cais am oddeutu £100,000 o'r arian hwn yn dilyn cyfarfod 19 Medi 2025 o'r Cyd-bwyllgor Corfforedig, os yw'r aelodau yn cymeradwyo'r Cynllun Cyflawni drafft. Eglurwyd os oes

modd cadarnhau ymrwymiad ariannol ychwanegol i gyfrannu at gyllideb y Cynllun o fewn y flwyddyn ariannol gyfredol, y byddai modd ymgeisio am oddeutu £200,000 ychwanegol o'r arian grant hwn a gynigir gan Lywodraeth Cymru.

Mynegwyd balchder bod gwaith cyllidebu'r Cyd-bwyllgor wedi bod yn effeithiol iawn hyd yma ac er bod cryn dipyn o arian wedi cael ei glustnodi er mwyn cefnogi'r Cynllun, mae oddeutu £1.1miliwn o'r gyllideb ar ôl i gael ei ganfod o ffynonellau amgen. Ymhelaethwyd bydd ystyriaethau ar sut i gyfarch y bwlch ariannol hwn yn cael ei wneud wrth gysidro cyllidebau dros dymor yr hydref.

Manylwyd ar un opsiwn cyllidebol sef i gynyddu cyfraniadau gan Awdurdodau Lleol rhanbarth y gogledd o 5%. Adroddwyd byddai hyn yn gyfwerth ag oddeutu £3.27miliwn i £3.3miliwn i gyllido'r Cynllun.

Tynnwyd sylw y bydd Cynllun Datblygu Strategol a'r wybodaeth am ei ariannu yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru er cymeradwyaeth os byddai'n derbyn cefnogaeth yr is-bwyllgor hwn a'r Cyd-bwyllgor Corfforedig.

Adroddwyd yr amcangyfrifwyd bwlch o oddeutu £1.1miliwn yng nghyllideb y Cynllun Datblygu Strategol dros gyfnod o 5 mlynedd. Mynegwyd pryder y byddai hynny'n cyfateb i gynydd o 50% yng nghyfraniadau'r Awdurdodau Lleol i'r gyllideb, gan fod hyn yn rhoi pwysau ychwanegol sylweddol ar yr Awdurdodau. Ychwanegwyd bod y cyfraniadau yn amrywio rhwng yr Awdurdodau yn unol â maint y boblogaeth a fyddai'n cael effaith niweidiol ar yr Awdurdodau hynny. Mewn ymateb i'r pryderon, pwysleisiodd Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol mai dim ond opsiwn cyllidol fyddai hyn gan sicrhau nad oes unrhyw benderfyniad wedi cael ei wneud ar y mater hyd yma. Ymhelaethwyd bydd y Cyd-bwyllgor yn mynd drwy broses o edrych ar gyllidebau dros y misoedd nesaf ac yn obeithiol bydd cyllid yn cael ei ganfod o ffynonellau eraill, gan hefyd gydnabod bod gofyn am gyfraniad ychwanegol gan yr Awdurdodau Lleol yn opsiwn y bydd rhaid ei ystyried fel rhan o'r broses honno - gan nodi byddai hyn oddeutu £30,000 ychwanegol yn flynyddol gan y 7 Awdurdod.

Ymhellach, nododd Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol os byddai'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn llwyddo i ddenu arian grant o oddeutu £200,000 fel y'i trafodwyd yn flaenorol, byddai hynny gyfwerth â'r cyfraniad ychwanegol a byddai'n ofynnol gan yr Awdurdodau Lleol am flwyddyn gyntaf y Cynllun. Pwysleisiodd y Prif Swyddog Cyllid y byddai hyn yn effeithiol gan hefyd nodi byddai angen edrych ar y sefyllfa yn flynyddol wrth baratoi cyllidebau. Atgoffwyd o'r angen i gyflwyno cyllidebau a'r lefi gyfraniadau ar gyfer pob Awdurdod Lleol erbyn mis Ionawr, gan sicrhau bydd swyddogion yn cydweithio â nhw er mwyn ymdrechu i osod y llefi mor isel â phosib. Sicrhawyd na fyddai cymeradwyo'r opsiynau a gyflwynwyd fel rhan o'r adroddiad i ariannu'r Cynllun yn cytundebu'r Awdurdodau Lleol i gyfrannu cyllidebau ychwanegol i'r datblygiad, gan nodi bydd trafodaethau pellach yn cael eu cynnal yn dilyn cadarnhau'r gyllideb.

Mewn ymateb i'r drafodaeth, mynegwyd pryder y byddai'r Awdurdodau Lleol yn llwyddo i gyfarch unrhyw ofynion am gyfraniadau ychwanegol, tra hefyd yn ystyried nad oes ymrwymiad cyllidol hir-dymor wedi cael ei gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru i gynorthwyo datblygiad y Cynllun. Gofynnwyd i'r swyddogion amlygu disgwyliadau cyllidebol rhwng y Llywodraeth a'r CBC i'r dyfodol ac annog cyfraniad ariannol cyson gan y Llywodraeth er mwyn osgoi'r angen am grantiau dros dro wrth osod y gyllideb hirdymor, gan gynnig ac eilio i gryfhau'r geiriad hwn erbyn i'r ddogfen gael ei gyflwyno i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ar 19 Medi 2025.

Ystyriwyd os byddai modd gohirio penderfyniad ar ariannu'r gwaith o gynhyrchu'r Cynllun Datblygu Strategol nes i etholiadau'r Senedd gael eu cynnal yn 2026, er mwyn sicrhau bod cynlluniau Llywodraeth Cymru yn parhau gyda'r trefniadau presennol ac ystyried os byddai

modd i'r Llywodraeth gyfannu'n fwy sylweddol i'r datblygiad. Mewn ymateb i'r ystyriaethau, eglurodd y prif Weithredwr y gobeithiai bod parhau gyda'r trefniadau sydd ar waith yn denu cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru maes o law, ac yn sicrhau bod y Cyd-bwyllgor yn llwyddo i ddatblygu'r Cynllun yn amserol. Yn yr un modd, ychwanegwyd byddai'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn methu â chyrraedd targedau a disgwyliadau statudol os oes unrhyw oedi o'r math yma ar benderfyniadau.

Dechreuodd y cyfarfod am 14:00 a daeth i ben am 15:00.

Cadeirydd